

S3

Изследователите спазват кодексите и разпоредбите!

Описание и предистория

Тази учебна карта:

Запознава студентите с кодексите и разпоредбите защитаващи почтеността на научните изследвания

Насърчава студентите да бъдат упорити в рационалния диалог относно научноизследователските кодекси

Акцентира върху предпазните мерки, чрез които се поддържа почтеността на научните изследвания

Изисква критерии за популяризирането на добрите научни изследвания и диалога за това

Радетел за почтеност на научните изследвания

Богуслава Дорота Голєбняк
(Bogusława Dorota Gołębiak)

Ключови думи

Кодекси и Разпоредби; Добра Научноизследователска Практика; Структурно Насилие; Уважение; Откритост и Прозрачност

Тази карта е подходяща за недисциплинарни учебни групи.

Цели на обучението

- 1** Позоваване на кодекси и разпоредби
- 2** Активно слушане и представяне на личните желания, цели и стремежи
- 3** Установяване на открит и прозрачен, логичен и разумен диалог за кодекси и разпоредби
- 4** Признаване, че структурното насилие възпрепятства доброто научно изследване

Етапи на обучението

- 1** Запознайте се с темата
- 2** Потопете се в интересна история
- 3** Измислете герои
- 4** Участвайте в кръгова ролева игра
- 5** Открийте критерии, с които добрите научни изследвания да процъфтяват

„Ако науката е за да служи на обществото - било чрез приложения, които са резултат от научни открития или знание, което улеснява разбирането на процесите, в които се намираме – тя трябва да бъде надеждно знание.“

(Богуслава Дорота Голєбняк, радетел за почтеност на научните изследвания)

1 Запознайте се с темата

Домашна работа (преди използване на картата)

Прочетете параграфа за предпазните мерки в “Европейски етичен кодекс за почтеност на научните изследвания” и обсъдете значението на непознатите думи.

Помислете за предпазни мерки, които играят активна роля във вашата институция.

Европейски етичен
кодекс за
почтеност на
научните
изследвания

2 Потопете се в интересна история

Прегледайте историята от Научен център LONA (видео или текст). Заедно, обсъдете кои предпазни мерки са подложени на риск. Опитайте се да отговорите на следните въпроси, като всеки път историята завършва различно:

- Изследователите спазват ли техните кодекси за почтеност на научните изследвания?
- Изследователите уважават ли техните субекти на научните изследвания?
- Изследователите зачитат ли благосъстоянието и безопасността на общността?
- Изследователите вземат ли под внимание възможните рискове?
- Изследователите признават ли значителни различия в техните протоколи?

3 Измислете герои

Поставете се в ситуация, в която Проф. Вайс и неин колега са в конфликт. Какъв е проблема на Проф. Вайс? Каква е позицията на нейния колега? Какво си мислят и какво биха могли да кажат?

Скицирайте героите на лист хартия и добавете балончета с текст.

Нека листовите минат през класа и прочетете внимателно текстовете в балончетата на другите.

Съберете всички листа и ги сложете на стената. Нека целия клас да застане пред стената. Прочетете някои от текстовете в балончетата на глас.

4 Участвайте в кръгова ролева игра

По двойки, започнете ролева игра. Сложете настрани масите и столовете и се разпръснете из стаята. Изиграйте диалог между Проф. Вайс и колегата ѝ, в който те представят мислите, притесненията, желанията и целите си. Изслушайте внимателно отсрещната страна.

В ролята на Проф. Вайс, поискайте открит, прозрачен, логичен и разумен диалог относно приемането или отхвърлянето на кодекси и разпоредби. Поискайте от колегата си да не насилва никого да се съгласява с двусмислени аргументи, а да обосновава твърденията си. В ролята на колегата, не се придържайте на всяка цена към мнението си, а приемете по-добрите аргументи и запомнете, че властта на социалния ви статус не може да замести добрите аргументи.

Разменете ролите си, за да видите и двете страни.

Какво прави един аргумент добър за подкрепа на почтеността на научните изследвания? Запишете на дъска или флипчарт основни характеристики и възможни пречки пред аргументацията.

5 Открийте критерии за успех на добри научни изследвания

Върнете по местата масите и столовете. Обсъдете следните въпроси с човека до вас:

- Какви аргументи убеждават да се спазват принципите на добрата научноизследователска практика?
- Как може да разрешите конфликт на интереси или да прекратите конфликтна ситуация?

Всеки от вас трябва да напише едно правило (в допълнение към тези от жълтото каре) като използва следната фраза: *За да се има открит и прозрачен диалог относно кодекси и разпоредби, изследователите трябва...*

Изследователите трябва...

1. да изразяват интерес и да останат непредубедени;
2. могат да общуват и да обосновават аргументите си;
3. да бъдат готови да обяснят откъде идват аргументите им;
4. разсъждават логично и по лесен за разбиране начин.

